

+40722.326.944
anda.todor@todor-legal.ro

O PREMIERA IN ROMANIA – LEGEA PRIVIND PROTECTIA AVERTIZORILOR IN INTERES PUBLIC

Incepand cu 22 decembrie 2022, Legea nr. 361/2022 privind protectia avertizorilor in interes public („Legea”) devine cadrul general in materia protectiei persoanelor care raporteaza incalcarile ale legii sau divulga public informatii despre astfel de incalcarile, atat in sectorul public, cat si in cel privat.

1. Cine si ce raporteaza / divulga public

Potrivit Legii, avertizorul este o persoana care raporteaza sau divulga public incalcarile ale legii sau informatii despre astfel de incalcarile, identificandu-se sau anonim. Aceasta poate fi un salariat / fost salariat, un candidat la recrutare, un stagiar, un actionar, un membru al organelor de administrare / conducere / supraveghere, dar si orice persoana care lucreaza sub coordonarea unei entitati cu care a incheiat un contract, a subcontractantilor sau a furnizorilor acesteia. Avertizorul trebuie sa fi aflat despre aceste fapte intr-un context profesional si poate suferi represalii in caz de raportare sau divulgare publica a acestora.

Obiectul raportarii sau divulgarii publice este reprezentat de incalcarile ale legii, definite ca actiuni sau inactiuni constand in nerespectari ale legislatiei relevante din diverse domenii, dar Legea are in vedere si ipoteza in care un avertizor raporteaza sau divulga public informatii cu privire la incercari de a ascunde astfel de incalcarile.

2. Catre cine se face raportarea / divulgarea publica

Legea reglementeaza trei modalitati in care poate actiona avertizorul, dupa cum urmeaza:

- raportare internă -- comunicarea de informatii referitoare la incalcarile din cadrul unei entitati, prin mijloacele create si gestionate de entitatea respectiva.
- raportarea externa -- comunicarea de informatii referitoare la incalcarile catre una dintre urmatoarele autoritati publice: (i) autoritatile si institutiile publice pentru domeniul lor de competenta; (ii) Agentia Nationala de Integritate (ANI); si (iii) alte autoritati/ institutii sesizate de ANI.
- divulgarea publica -- punerea la dispozitie, in orice mod, in spatiul public, a unor informatii, inclusiv suspiciuni rezonabile, cu privire la incalcarile efective sau potentiale sau la incercari de a le ascunde.

Pentru a fi conforma cu Legea, divulgarea publica trebuie sa indeplineasca una dintre urmatoarele conditii: (i) avertizorul a raportat mai intai intern / extern, insa considera ca nu au fost dispuse masuri corespunzatoare intr-un termen de 3 luni (6 luni, in cazurile justificate); sau (ii) avertizorul are motive intemeiate sa considere, in raportarea internă, ca incalcare este un pericol iminent sau evident pentru interesul public sau un risc pentru un prejudiciu care nu mai poate fi remediat, fie, in cazul raportarii externe, ca exista un risc de represalii sau o probabilitate redusa de remediere eficienta, avand in vedere circumstantele specifice.

+40722.326.944
anda.todor@todor-legal.ro

3. Raspunderea societatilor

- obligatii de implementare a unor proceduri interne

Pana la 17 decembrie 2023, societatile cu efective mai mari de 50 de salariati au obligatia de a institui canale interne de raportare si proceduri corespunzatoare, iar pana la pragul de 249 de salariati, se pot partaja resurse pentru gestionarea si solutionarea raportarilor. Societatile cu sub 50 de salariati nu au aceste obligatii insa, in lipsa procedurilor interne, avertizorul va putea raporta direct extern. Aceste obligatii se aplica indiferent de numarul de salariati societatilor din domeniile strategice identificate in Anexa 3 la Lege.

- obligatii legate de prelucarea datelor personale

Fluxurile de date cu caracter personal ce se creaza in contextul aplicarii Legii trebuie tratate corespunzator, cu respectarea GDPR. In orice caz, datele cu caracter personal care nu sunt necesare pentru solutionarea unei anumite raportari nu se colecteaza sau, daca sunt colectate in mod accidental, se sterg.

- obligatii privind protectia avertizorului si a altor persoane relevante

Legea instituie o protectie speciala pentru avertizor, dar si pentru facilitatorii si tertii cu care acesta are legatura. Astfel, Legea interzice orice represalii (orice actiuni sau omisiuni, directe sau indirecte, aparute in context profesional, care sunt de natura a prejudicia avertizorul, cum ar fi concedierea sau modificarea contractului de munca sau a conditiilor de lucru sau orice forma de constrangere, intimidare, hartuire sau discriminare). Avertizorul poate contesta represaliile la instanta competenta, iar sarcina probei este in seama entitatii care a dispus masurile.

- sanctiuni

Incalcarea Legii, inclusiv incercarile de a impiedica raportarea si nerespectarea obligatiei de a mentine confidentialitatea privind identitatea avertizorului atrage, dupa caz, raspunderea civila, disciplinara, contraventionala sau penala. Legea prevede amenzi de pana la la 40.000 lei, daca faptele nu au fost savarsite in astfel de conditii incat sa fie considerate infractiuni.

4. Raspunderea avertizorului

Avertizorul nu va fi tinut raspunzator in legatura cu dispozitiile legale sau clauzele contractuale ce l-ar putea impiedica sa raporteze sau sa divulge public astfel de informatii, cu conditia sa fi actionat in conditiile Legii si sa fi avut motive intemeiate sa creada ca aceste actiuni au fost necesare pentru dezvaluirea unei incalcarii.

Raportarea de informatii nereale este contraventie si se sanctioneaza cu amenda de la 2.500 lei la 30.000 lei, daca fapta nu a fost savarsita in astfel de conditii incat sa fie considerata infractiune.

Daca aveti nevoie de mai multe informatii despre oricare dintre subiectele de mai sus, va rugam sa nu ezitati sa ne contactati. Informatia din acest material nu reprezinta opinie legala.